

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД:

ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ЗМІСТ

Перспективний педагогічний досвід	3
Аналіз перспективного педагогічного досвіду	4
Вивчення перспективного педагогічного досвіду	5
Рекомендації керівнику, який вивчає досвід роботи вчителя	6
Програма вивчення та узагальнення досвіду вчителя	9
Виявлення, апробація та впровадження в практику перспективного педагогічного досвіду	10
Зразки планів вивчення досвідів вчителів	12
Примірна схема узагальнення (опису) ППД	18
Схема подання, анотації ППД	20
Картка обліку об'єкту передового педагогічного досвіду	21
Алгоритм процесу трансформування педагогічної ідеї вчителем у педагогічну технологію	22
Пам'ятка вчителю, який узагальнює власний досвід	23
Орієнтовна схема тематичного творчого звіту вчителя	24

Перспективний педагогічний досвід

Щоб вивчити перспективний педагогічний досвід,
н е о б х і д н о:

1. Визначити мету і завдання вивчення ППД.
2. Визначити тематику.
3. Виявити об'єкт вивчення.
4. Зібрати фактичний матеріал.
5. Зробити аналіз, узагальнення, висновки:
типові риси вивченого досвіду,
його педагогічна суть і значення,
характеристика і обґрунтованість системи ППД.
6. Порівняти виявлений ППД із уже відомим в педагогічній методиці.
7. Перевірити на практиці правильність висновків та ефективність прийомів і методів.
8. Схвалити ППД на педагогічній раді, методичному об'єднанні, методичній раді РМК чи науково-методичній раді КОШПК.

Б Е З П О С Е Р Е Д Н Ь О :

Спостереження за педагогічним процесом
Бесіда з учителем
Аналіз документації

О П О С Е Р Е Д К О В А Н О:

Вивчення педагогічної літератури
Рукописні матеріали вчителя
З досвіду
Анкетування

Аналіз перспективного педагогічного досвіду (критерії)

1. Актуальність. Досвід сприяє вирішенню завдань, поставлених суспільством перед сучасною українською національною школою. Важливість його для науки та педагогічної практики, перспективність.
2. Теоретична основа. Розкриті провідні ідеї, процес творчої діяльності вчителя, керівника, педколективу, переваги застосування конкретних методик, інноваційних технологій, творчих знахідок.
3. Новизна. Внесення нового у практику роботи педагога, керівника навчально закладу, прийомів, засобів або систем, що не застосовувались у сучасній школі.
4. Відповідність сучасним досягненням педагогіки, психології, методики, сприяння розкриттю нових закономірностей педагогічного процесу.
5. Доказовість, висока результативність і ефективність. Досвід має вести до підвищення якості навчальних досягнень учнів, рівня вихованості, досягнення більш високих результатів у розвитку особистості.
6. Стабільність. Неодноразове отримання високих результатів, достатня їх перевірка, підтвердження в різних умовах.
7. Практичне значення. Можливість творчого використання досвіду у масовій практиці. Не рекомендувати для поширення те, що народилося у виняткових або спеціально створених умовах.
8. Оптимальність. Високі результати мають досягатися при мінімальних затратах часу та зусиль.
9. Цілісність. Досвід розглядається як частина навчально-виховного процесу. Він має вписуватися в налагоджену систему роботи.
10. Рівень оформлення.

Вивчення перспективного педагогічного досвіду

1. Визначення теми досвіду.
2. Вивчення літератури з даного питання.
3. Скласти план вивчення:
 - тема;
 - вивчення літератури;
 - консультація у методиста, ОПОПК, науковця;
 - підбір прикладів з письмових робіт;
 - збір матеріалів учителем щодо вирішення проблеми;
 - збір фактичного матеріалу, що характеризує ріст рівня навчальних досягнень та вихованості учнів;
 - додаткова перевірка нових прийомів роботи.
4. Літературне оформлення:
 - назва теми;
 - значення успішного вирішення проблеми в поліпшенні знань учнів;
 - прояв негативних сторін внаслідок недостатнього вирішення проблеми;
 - досвід вирішення проблеми;
 - досягнення і недоліки;
 - висновки і пропозиції.
5. Шляхи вивчення досвіду:
 - бесіда з учителем;
 - ознайомлення з планами роботи;
 - відвідування уроків – система роботи вчителя;

- бесіда з учнями, колегами;
 - відвідування уроків у паралельних класах;
 - проведення контрольних робіт та усне опитування з метою виявлення рівня навчальних досягнень учнів.
6. Аналіз і узагальнення досвіду, форми поширення (статті, монографії, виставки, доповіді, педагогічний нарис, журнал: оперативні практичні форми – відкриті уроки, ШПД, семінари-практикуми).

Рекомендації керівнику, який вивчає досвід роботи вчителя

1. **Проаналізуйте літературу** з даної проблеми. Зверніть увагу на питання, які можна відпрацювати в процесі формування досвіду.
2. **Зверніть увагу** на те, що відомо про вчителя, поспілкуйтесь із його колегами, учнями, батьками.
3. **Відвідайте серію уроків**, намагаючись виявити науково-методичну основу його роботи.

I. Організаційна діяльність:

- організація виконання дидактичної мети уроку;
- виконання вчителем психолого-гігієнічних вимог до уроку;
- використання основних прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці;
- використання технічних засобів навчання та наочних посібників, дотримання правил техніки безпеки.

II. Виховна діяльність:

- виховання потреби у праці і вміння добитись позитивних результатів;
- взаємодопомога, вміння брати участь у колективній діяльності;
- реалізація принципів розумового, естетичного виховання та інших видів виховної роботи на уроці;
- стимулювання інтересу до навчального предмету;
- формування позитивних, соціально значущих якостей особистості, що відповідають загальній меті навчання, виховання та завданням даного регіону;
- забезпечення єдності організаційного, методичного та виховного впливу;
- визначення оптимального способу управління навчальною діяльністю, що відповідає конкретній навчальній ситуації;
- використання особистих якостей учителя у виховній роботі.

III. Дидактична та методична діяльність

- реалізація основних принципів дидактики;
- визначення дидактичної мети уроку (чи іншої форми організації навчального процесу) відповідно загальній меті навчання та педагогічним можливостям класу;
- активізація пізнавальної діяльності учнів з використанням усіх типів внутрі- та міжпредметних зв'язків;
- використання методів навчання, що відповідають дидактичній меті уроку;
- визначення рівневого навчання залежно від мети, складності навчального матеріалу та ступеня підготовки класу до його сприйняття;
- виконання вимог до контролю знань учнів та методики домашнього завдання.

4. Проведіть перевірку:

- а) **рівня засвоєння навчального матеріалу**, який можна визначити з етапів формування розумової діяльності;
- сприйняття навчального матеріалу з метою знайомства з його змістом;
 - осмислення матеріалу (зв'язок його з попередніми знаннями);

- закріплення навчального матеріалу та використання в заданих ситуаціях;
 - творчість (використання знань у нових ситуаціях, які потребують аналізу);
- б) *ступеня складності навчального матеріалу*, який можна визначити за такими характеристиками:
- описом, що передбачає висловлення стислого змісту матеріалу без характеристик та доказів;
 - якісна, яка припускає теоретичне обґрунтування та розгорнуту характеристику;
 - кількісна, з використанням вимірювальної техніки та математичних доказів;
 - аксіоматична, яка заснована не на доказі, а в подальшому це висловлювання використовується як аксіома;
5. **Проведіть аналіз рівня вихованості учнів** у порівнянні з попередніми результатами.
 6. **Проаналізуйте досвід роботи вчителя** у спілкуванні з ним:
 - загальні педагогічні проблеми, які він вирішує повністю; частково;
 - наукова обґрунтованість досвіду;
 - рівень новизни досвіду;
 - можливість використання досвіду в інших умовах.
 7. **Внесіть пропозиції вчителю, щоб він описав систему своєї роботи.** Якщо треба, допоможіть йому скласти план опису.
 8. **Допоможіть вчителю систематизувати матеріали** з досвіду роботи: конспекти уроків, методичні розробки, дидактичні картки тощо.
 9. **Підготуйте підсумкову інформацію** науково-методичного аналізу досвіду роботи.
 10. **Підсумки та пропозиції обговорюються на засіданні педради, методичної ради.**
 11. Затверджений в школі досвід подається в РМК для **обговорення** його на **методичній раді РМК.**
 12. **Визначте форму узагальнення та розповсюдження** цього досвіду в школі, районі області.

Програма вивчення та узагальнення досвіду вчителя

1. Відвідати систему уроків і позашкільних заходів учителя.
2. Провести співбесіду з учителем.
3. Учителю на підставі досвіду і матеріалів педагогічних і методичних журналів підготувати рекомендації для вчителів школи.
4. Запланувати виступ учителя на засіданні ШМО.
5. Розглянути на засіданнях ШМО питання про застосування досвіду з урахуванням специфіки предмета.
6. Організувати виставку матеріалів про роботу вчителя у шкільному методичному кабінеті.
7. Організувати консультації вчителя у шкільному методичному кабінеті.
8. Запланувати виступ на педагогічній раді.
9. Провести районний (міський) семінар-практикум, засідання ШМВ на базі досвіду педагога.
10. Провести педагогічний консиліум з досвіду роботи вчителя.
11. Провести творчий звіт вчителя.
12. Обговорити на педраді питання вивчення та узагальнення досвіду вчителя.
13. Оформити досвід учителя.
14. Створити творчі групи з питань розробки, освоєння та впровадження досвіду.

**Виявлення, апробація та впровадження в практику
перспективного педагогічного досвіду**

№ п / п	Вид діяльності	Знання і уміння, які необхідні для успішної діяльності
1	<i>Постановка мети</i> Значення конкретної мети з питань перспективного досвіду	Знання директивних і нормативних документів системи післядипломної освіти і навчальної роботи з предметів
2	<i>Збір і аналіз первинної інформації</i> Вивчення матеріалів про ППД	Знання сучасних вимог до ППД. Вміння визначити провідні ідеї і технологію досвіду.
	Вивчення відомостей про підготовку кадрів щодо вивчення і пропаганди ППД	Знання наукових основ ППД, положення про методичну роботу, Вміння визначити рівень підготовки працівників з питань ППД.
	Аналіз рівня підготовки вчителя до узагальнення власного досвіду	Знання методики вивчення і пропаганди ППД. Вміння визначити усвідомлення вчителем ролі ППД в розвитку його творчого потенціалу.
3	<i>Планування діяльності</i> Складання плану вивчення, узагальнення і пропаганди ППД	Знання адресів ППД. Вміння про-гнозувати актуальність іннова-ційних технологій
4	<i>Організація діяльності</i> Доведення до відома педагог-гів мети і єдиних вимог до ППД	Знання завдань, поставлених перед освітою про інноваційні технології
	Організація творчих груп з питань ППД	Вміння сформувати творчий колектив щодо реалізації прийнятих рішень
	Встановлення творчої співпраці з ученими	Вміння обґрунтувати необхідність тісного співробітництва з відомим вченими України, зарубіжжя
	Виявлення, розвиток ППД	Знання психології дорослих. Вміння підготуватися до вивчення досвіду (аналіз літературних джерел, кон-сультування з ученими, колегами тощо)
	Пропаганда і впровадження в практику ППД	Знання здібностей, форм роботи з ініціативними вчителями. Вміння сприяти розвитку творчого потенціалу педагога.
	Підготовка друкованої продукції про досвід	Вміння визначити провідні ідеї в технології досвіду.
	Організація авторської школи, експериментального майданчика на базі досвіду	Вміння мобілізувати колектив вчителів та творче застосування ідей досвіду та стимулювання їх за активну роботу
	Організація навчання в авторській школі послідовників конкретного досвіду	Знання методики, застосування ідей досвіду на практиці. Вміння аргументувати доцільність використання нових технологій.
	<i>Організація випереджальних навчальних семінарів з актуальних тем відповідного предмета</i>	Знання сучасних наукових досягнень. Вміння визначити роль конкретної дисципліни в перспективі розвитку господарства країни і висвітлити це в змісті методичної роботи з педагогами
5	<i>Контроль, аналіз.</i> <i>Аналіз роботи з питань ППД. Її роль у самовдосконаленні кадрів</i>	Знання системи післядипломної освіти. Вміння визначити рівень кваліфікації педагогів.
6	<i>Стимулювання діяльності</i> Організація морального і мате-	Вміння своєчасно виявити творчі підходи в реалізації нових технологій

	ріального стимулювання кадрів	
7	Прогнозування діяльності Обґрунтування ефективності ППД в розвитку творчого потенціалу кадрів	Знання сучасних досягнень наук. Вміння передбачити перспективу результатів творчої діяльності в професійному самовдосконаленні

Зразки планів вивчення досвідів вчителів *План вивчення досвіду вчителя фізики М.*

Учитель фізикиЗОШ I-III ступенів М протягом останніх років творчо впроваджує в практику групові форми роботи на уроках.

М. успішно вирішує завдання, поставлені перед школою Законом України “Про освіту”, Положенням про середній загальноосвітній заклад.

У школі створено добре обладнаний і естетично оформлений кабінет. Уже протягом 10 років учні успішно оволодівають фізикою, мають високі навчальні досягнення, постійно є призерами районних та беруть участь у обласних олімпіадах.

Поряд з навчальними завданнями вчителем успішно вирішуються питання виховного характеру; використовуючи різні форми і методи роботи, педагог послідовно і цілеспрямовано формує в учнів загальнонавчальні та спеціальні уміння і навички.

I. Організаційно-підготовча робота

1. Вибрати тему досвіду.
2. Опрацювати літературу з проблеми організації групової роботи учні на уроках.
Вересень-жовтень
3. Проконсультуватись з цього питання в РНМК.
Листопад
4. Домовитись з учителем про збір матеріалів, що характеризують досвід його роботи:
 - календарні плани з фізики з певних тем;
 - розробки уроків з тем (вказати типи уроків, показати роль і місце групової роботи в даних темах);
 - плани-конспекти уроків з елементами групової роботи;
 - план роботи шкільного методоб'єднання;
 - розробку уроків з теми "...” у ... класі із зазначенням типів уроків та місця групової роботи;
 - матеріали самоосвіти (доповіді, реферати, конспекти) з даного питання;
 - фотоматеріали;
 - зразки дидактичних матеріалів, наочних посібників тощо для групової роботи учнів.
5. Опрацювати:
 - накази по школі за останні 3 роки з питання результативності групової роботи на уроках фізики;
 - узагальнені матеріали вивчення впровадження групової роботи на уроках фізики.

II. Надання допомоги вчителю, досвід якого

вивчається

1. Познакомити вчителя із списком літератури з питання організації групової роботи на уроках фізики.
До 01.10. 200... року
2. Систематично консультувати вчителя М. із самокорекції досвіду.
3. Консультації щодо систематизації та узагальнення спостережень.
4. Консультації з підготовки виступів, доповідей, статей тощо

III. Вивчення досвіду роботи вчителя

1. Вивчити систему роботи вчителя з проблеми організації групової роботи на уроках фізики. Визначити, які форми і методи характерні для її досвіду, що забезпечують високу результативність та ефективність навчання та виховання.

2. Для цього:
 - ознайомитись із планами роботи (календарним плануванням, планами методичного об'єднання);
 - ознайомитись з аналізом відвіданих директором та його заступниками уроків;
 - виступами вчителя на засіданнях МО, науково-практичних конференціях, семінарах-практикумах, педагогічних радах, у пресі тощо.
3. Провести додаткове поглиблене вивчення досвіду вчителя М. З цією метою:
 - відвідати та проаналізувати систему уроків та позакласних заходів з проблеми організації групової роботи на уроках фізики;
 - провести контрольні роботи в окремих класах (грудень-січень);
 - вивчити систему роботи вчителя з підвищення науково-теоретичного та методичного рівня (лютий):
 - вивчити питання результативності впровадження групової роботи учнів на уроці (рівень навчальних досягнень за 3 роки, результати олімпіад, вступних екзаменів тощо).
4. Проконсультуватись у РНМК щодо вивчення досвіду вчителя М., форм і методів організації групової роботи, оформлення документів.
- 5.

IV. Узагальнення та поширення досвіду

1. Систематизувати та узагальнити зібрані матеріали з досвіду роботи вчителя (До 01.03----)
2. Описати досвід роботи вчителя М. (До 01.04.-----)
3. Результати вивчення досвіду обговорити на засіданні ШМО вчителів фізики, раді РМК (До 15.04.----)
4. Підготувати матеріали до картотеки ППД (До 01.05.---)
5. Доручити вчителю М. підготувати виступ на січневому засіданні РМО (До 01.01.----)
6. Організувати творчу групу вчителів фізики на основі досвіду М. (201..-201..)
7. Підготувати матеріали досвіду для презентації на районній (обласній) педагогічній виставці (До 01.06.----)
8. Організувати випуск бюлетенів, статей у періодичній пресі з презентації досвіду М. (Постійно)

V. Впровадження досвіду в практику роботи

вчителів

1. Організувати навчання вчителів, які будуть впроваджувати досвід вчителя М., під час проведення семінарів-практикумів (201..-201..pp)
2. Створити школу передового педагогічного досвіду на базі вивченого досвіду вчителя М. (201..-201..pp)
3. Організувати на базі вчителя консультації для послідовників досвіду (201..-201..pp).
4. Матеріали досвіду подати на обласну педагогічну виставку (До 20.06.201...р.)

План вивчення досвіду роботи вчителя Н.

Тема. Розвиток зв'язної мови учнів 2 класу

Вчителька Н. в школі працює 15 років, з них 10 років з достатньо високими навчальними досягненнями учнів. Спостереження уроків показало, що вчителька приділяє велику увагу розвитку усної і писемної мови учнів. Із 36 учнів 1 класу 25 чоловік навчальний рік закінчили на достатньому та високому рівні навченості.

З проблеми розвитку мови учнів вчителька ділиться з колегами.

№п/п	Що необхідно зробити	Термін	Контроль
	I. Організаційно-підготовча робота		
1	Опрацювати літературу з цього питання розвитку зв'язного мовлення	Вересень-жовтень	
2	Проконсультуватись з цього питання в обласному інституті удосконалення вчителів, РНМК	Жовтень	
3.	Домовитись з учителькою Н. про виконання нею таких завдань: вести щоденник спостережень; описати свій досвід з питання "Підготовча робота до написання творів з елементами міркувань";	Протягом року До 15.01 До 30.06	

	оформити альбом кращих дитячих творів, зібрати зразки творчих робіт, окремі поурочні плани з читання, мови, де було б відбито роботу над розвитком зв'язного мовлення дітей; підготувати зразки наочних посібників, роздаткового матеріалу з розвитку мови. Залучити МО вчителів початкових класів до вивчення досвіду роботи вчительки Н.	До 01.10	
4	Доручити вчителям: вивчити досвід роботи вчительки Н. щодо навчання дітей писати твір за картиною; вивчити систему словникової роботи на уроках читання; описати фрагменти уроків мови, де застосовуються ТЗН для розвитку зв'язного мовлення	Вч. 1 кл Вч. 2 кл Вч. 2 кл.	
II. Вивчення досвіду			
1.	Вивчити систему роботи вчительки Н. з викладання мови. Встановити, які форми, методи роботи властиві для її досвіду, що забезпечують високу ефективність навчання учнів. Для цього: - відвідати 7 уроків читання з теми "Осінь"; - відвідати 10 уроків з граматики; - вивчити якість знань учнів, перевірити техніку читання, провести диктант; - провести творчу роботу з теми "Наш парк ранньої осені"; - відвідати урок роботи над помилками, допущеними в творчих роботах; - вивчити систему планування навчального процесу: поурочні плани, система творчих робіт, добір дидактичного матеріалу, технічних засобів навчання для розвитку мови дітей; - допомогти вчительці Н. в подальшому вдосконаленні її роботи щодо розвитку мови дітей.	Січень-лютий	
2.	Поглибити свої висновки про зміст досвіду вчительки Н., встановити, що нового вона запровадила після опрацювання рекомендованої літератури, що нового виникло в її роботі з урахуванням зауважень і порад, даних у жовтні: відвідати 4 уроки за темою "Зима", простежити систему творчих робіт; відвідати уроки розвитку зв'язного мовлення; відвідати 4 уроки граматики, на яких простежити систему лексичної роботи при вивченні граматичного матеріалу; провести роботу творчого характеру; провести к.р. з мови (з граматичним завданням), зробити аналіз орфографічних і граматичних помилок, встановити рівень грамотності учнів відповідно до вимог програми; ознайомитись з роботою гуртка художнього слова, яким керує вчителька Н.; проаналізувати поурочні плани і щоденник спостережень вчительки Н., уточнити систему творчих робіт	Січень Лютий	
3	Завершити вивчення роботи вчительки Н., звернувши увагу на ділянки роботи, які слабо вивчені у попередні періоди, встановити, які	Травень	

	<p>практичні навички і вміння сформувались у дітей протягом року , їх відповідність вимогам програми.</p> <p>З метою контролю і аналізу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідати 4 уроки читання; - відвідати 4 уроки граматики і правопису, простежити роботу вчителя щодо формування навичок пис. мови при повторення пройденого матеріалу; - вивчити рівень навчальних досягнень учнів: <p>= провести контрольний диктант з граматичним завданням;</p> <p>= перевірити техніку читання (вибірково);</p> <ul style="list-style-type: none"> - провести усне опитування, вивчити рівень творчого уявлення учнів; - проаналізувати поурочні плани і щоденник спостережень учительки Н., уточнити систему письмових робіт за II півріччя; - вивчити результативність самостійної роботи вчительки Н. 		
	III. Узагальнення та оформлення матеріалів вивченого досвіду		
1	Описати результати передового досвіду вчительки .		
2.	Результати вивчення обговорити на засіданні МО 1-3 кл.		
	IV. Впровадження в практику вивченого досвіду		
1	Опис досвіду та ілюстративного матеріалу включити в експозицію виставки ПД.		
2.	Створити ШППД вчительки Н. з питань розвитку зв'язного мовлення учнів 1-3 класів		

Примірна схема узагальнення (опису) перспективного педагогічного досвіду

1. Чітке визначення найменування досвіду, його адреси і автора (групи авторів). Вже в самій назві матеріалу повинна бути чітко відображена основна характеристика досвіду.
2. Обґрунтування актуальності досвіду, його практична значущість для підвищення якості і результативності навчально-виховного процесу:
 - ✓ в якій мірі даний досвід сприяє вирішенню завдань, поставлених перед школою;
 - ✓ які типові загальні недоліки в педагогічній діяльності допомагає подолати даний досвід.
3. Теоретична база досвіду (сучасні теоретичні ідеї і положення, які служать обґрунтуванню наукової достовірності досвіду).
4. Технологія досвіду (система конкретних педагогічних дій, організація, зміст, форми, прийоми, методи навчання, виховання):
 - ✓ постановка мети і завдань даної педагогічної діяльності (проведення уроків, системи навчальної роботи, виховного заходу, виховної роботи в цілому тощо). Для того, щоб правильно визначити ефективність навчальної , виховної роботи педагога, важливо в'яснити, які завдання він ставить, вибирає ті чи інші методи , прийоми, форми;
 - ✓ зміст навчальної і виховної роботи (характер доведень, фактів, прикладів, які сприяють глибокому засвоєнню учнями тих чи інших світоглядних і наукових ідей). Відповідність змісту поставленій меті і завданням;

- ✓ форми і методи навчальної і виховної роботи, їх оптимальний вибір у зв'язку із поставленою метою і завданнями, технологія їх застосування, способи діяльності вчителів і учнів;
- ✓ організація навчально-виховного процесу, способи включення у навчальну, трудову діяльність. Відповідність організації поставленим меті і завданням;
- ✓ зв'язок одержаних результатів із поставленою метою, завданнями і способами діяльності педагога і учнів. Необхідно довести, що результати навчально-виховного процесу в даній школі, в даного вчителя чи групи вчителів безпосередньо залежать від досвіду який пропагується. Проводяться певні порівняльні показники навчальних досягнень учнів, вихованості тощо.

5. Ведуча педагогічна ідея: центральна, основна думка, яка витікає із досвіду і передбачає варіативність форм її застосування. Це виділення головного, найбільш суттєвого в діяльності автора досвіду.

Як відомо, сліпе копіювання досвіду, яким би результативним він не був, нічого не дає, якщо послідовники не засвоюють його основну ідею. Точне використання іншими працівниками, в інших умовах дій автора досвіду може привести до провалу, до дискредитації найкращого досвіду.

Розкрити провідну ідею досвіду – найважливіше завдання методиста, який береться за його узагальнення .

6. Результативність, умови і можливості використання даного досвіду.

В кінці узагальнення досвіду повинен бути зроблений висновок про те, які результати даних педагогічних дій, чим вони відрізняються від результатів інших в тих же умовах.

Узагальнений матеріал завершується формулюванням загальних висновків і рекомендацій, ілюструється необхідними додатками, які підтверджують оцінку і висновок автора.

Подання (схема)

Тема досвіду

Автор досвіду, адреса

Коли, де і ким вивчався досвід і в яких інстанціях розглядався, яке рішення прийнято

Мета подання досвіду до вищої інстанції

Печатка

Підпис керівника установи (закладу)

Анотація (схема)

Найменування досвіду, його адреса, автор

Вказати актуальність досвіду роботи, його значення для вдосконалення навчально-виховного процесу

Виявлення наукової основи досвіду: які наукові теорії, положення, розробки використовує вчитель для вдосконалення навчально-виховного процесу

Суть досвіду, технологія (система конкретних педагогічних ідей, форм, прийомів праці тощо)

Визначення провідної ідеї досвіду і її значення для вдосконалення навчально-виховного процесу (виділення головного, найбільш істотного в діяльності автора).

Новизна досвіду (зміст, методи, форми, засоби, дидактичний матеріал тощо)

Результативність і оптимальність

Умови і можливості застосування даного досвіду

Підпис

(Повна назва установи, працівник якої має передовий досвід)

Картка

обліку об'єкта передового педагогічного досвіду

Тема

(проблема)досвіду _____

Прізвище, ім'я, по батькові носія досвіду _____

Рік народження _____ Посада _____ Педагогічний стаж _____

Нагороди, звання _____

Наслідки останньої атестації _____

Зміст досвіду (провідна ідея, мета, новизна, практична значимість, рівень актуальності тощо) _____

Хто, коли вивчав досвід _____

У якій формі узагальнено досвід (опис, альбом, буклет, відеофільм, плакат, стенд і т.д.) _____

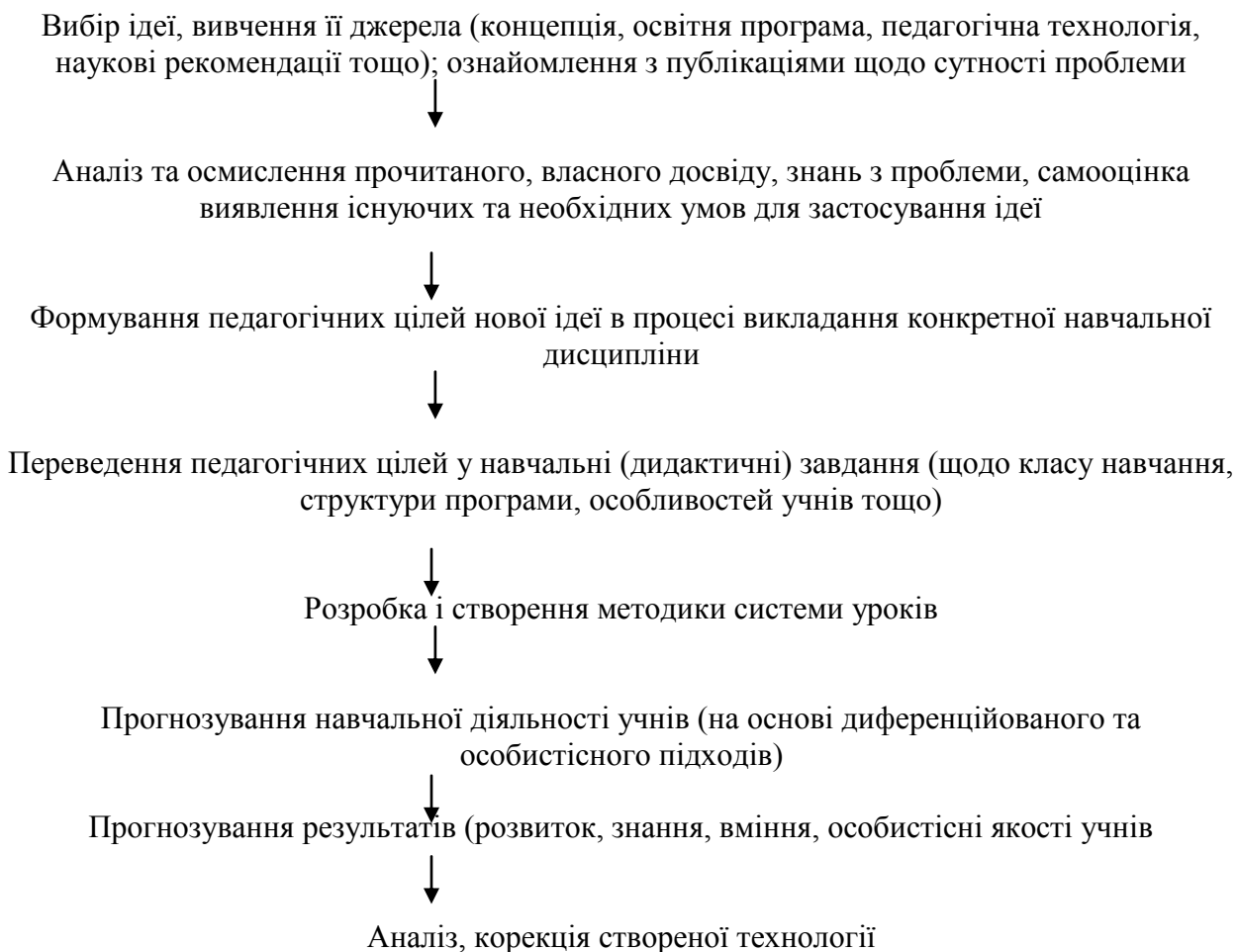
Ким схвалений досвід (рішення педради, методичної ради школи, науково-методичної ради РНМК тощо) _____

Де зберігається матеріал про досвід _____

Заходи з упровадження досвіду (організована ШПД, творча група, дано методичні рекомендації, створено відеофільм, проведено семінар, здійснюється наставництво тощо) _____

Висновки (рівень готовності до розповсюдження, можливі форми подальшого запровадження і розповсюдження, можливий рівень використання тощо) _____

Алгоритм процесу трансформування педагогічної ідеї вчителем у педагогічну технологію

Пам'ятка вчителю, який узагальнює власний досвід

1. Уважно слідкуйте за новинками науково-методичної літератури, ведіть бібліографію літератури, що Вас цікавить.
2. Збирайте і накопичуйте матеріали, що відображають досвід Вашої роботи: плани, конспекти, дидактичні посібники, окремі уроки тощо.
3. Обираючи тему для узагальнення досвіду, намагайтеся врахувати успіхи й недоліки і Вашій роботі, роботі колег. Бажано взяти тему, яку Ви вважаєте найбільш важливою і необхідною. Постарайтесь сформулювати її чітко і конкретно.
4. Визначте форму узагальнення. Це може бути доповідь, стаття, буклет тощо. Обов'язково приведіть у систему методичні матеріали (плани, картки, схеми тощо), супроводжуючи їх картками-поясненнями.
5. Складіть короткий план теми, напишіть за темою тези. Згадайте і поясніть факти, які будуть використані як основа Ваших висновків. Конкретизуйте план: в ньому повинна бути ідея досвіду та логічний виклад теми.
6. Доповідь. Спочатку чернетка. Дуже стислий виступ без загальних фраз. Літературу використовуйте не для повторення вже описаного, а для поглиблення і систематизації своїх спостережень і висновків.
7. Критично оцінюйте досвід. Розповідаючи про успіхи, не забудьте сказати про недоліки, труднощі, помилки. Головний критерій хорошого досвіду – результативність. Розкриття досвіду нецікаве, якщо в ньому не показаний ріст і розвиток дітей.

8. Матеріал намагайтесь викласти коротко, просто, логічно, уникаючи повторень.
9. Працюючи над темою, радьтесь із колективом, зі своїми колегами. Так можуть з'явитись цінні думки, необхідні факти.
10. Підберіть і оформіть додатки (схеми, таблиці, картки, роботи учнів, список літератури тощо).

Орієнтовна схема тематичного творчого звіту вчителя

1. Як виникла думка про роботу над даною темою?
2. Яка кінцева мета була поставлена перед початком роботи над темою?
3. Скільки років і в яких класах перевіряється дана проблема?
4. Скільки класів і учнів охоплено перевіркою?
5. У чому проявилась принципова відмінність під час підготовки до уроків? Ваша? Учнів?
6. Як удосконалювалась Ваша підготовка до уроків (з урахуванням економії часу)?
7. Які форми і прийоми роботи з учнями на уроках змінились? Як?
8. Які методи роботи з учнями Ви обирали переважно? Оцініть їх.
9. Чи підвищився рівень самостійності учнів на уроках? Як?
10. Покажіть проведену роботу на конкретних прикладах (тематичний план, система уроків з теми, окремі уроки, роботи учнів, класний журнал, матеріали громадського огляду знань учнів тощо).
11. Ваша думка про ефективність проведеної роботи.
12. Яку літературу Ви використовували?
13. Які завдання, з Вашої точки зору, ще не вирішені?
14. Як рекомендуєте своїм колегам впроваджувати у практику свій досвід роботи?